

Oređownik Urzędowy

powiatu rawickiego

Przedpłata kwartalna 1.50 gr.

Wychodzi raz w tygodniu.

T R E Ś Ć: do Nr. 42 Oređownika Urzędowego.

403. Wybory mężów zaufania do ubezpieczenia urzędników prywatnych

404. Zarząd gminy Janowo.

405. Zastępca przełożonego obszaru dworskiego Mała-Górka.

406. Zastępca przełoż. obsz. dwor. Roszkówko i Rozstępniewo.

407. Ogólne wskazówki dotycz. zakład. i pielęgnowania sadów.

408. Szkarlatyna.

409. Zasiłek dla bezrobotnych.

410. Czerwonka

411. Zbiórka publiczna w dniu 1 i 2 listopada 1926 r.

403. Wybory mężów zaufania do ubezpieczenia urzędników prywatnych.

Na mocy § 9 zarządzenia Rady Ministrów z dnia 26. 5. br. (Dz. Ust. Nr. 55 poz. 322), § 145 ustawy z dnia 20. 12. 1911) o ubezpieczeniu urzędników prywatnych) Dz. Ust. Rz. Niem. str. 989) oraz na podstawie § 7 regulaminu wyborczego z dnia 3. 7. 1912 r. (Dz. Ust. Rz. Niem. str. 419) i moich ogłoszeń w Oređowniku Urzędowym z dnia 18. 9. br. (Nr. 36 poz. 353) i z dnia 25. 9. br. (Nr. 37. poz. 365) została mi do dnia 26. 9. br. wręczona tylko jedna lista wyborcza dla pracodawców, zawierająca następujące proponowane osoby:

1. Mężowie zaufania.

1. Ignacy Dziekan, kupiec, Rawicz.
2. Władysław Szczaniecki, ziem., Łaszczyn p. Rawicz.
3. Bolesław Thiele, kupiec, Rawicz.

2. I. zastępcy.

1. Kazimierz Klimecki, kupiec, Rawicz.
2. Tadeusz Karłowski, dzierżawca, Piaski p. Dłoń.
3. Stanisław Kotecki, kupiec, Rawicz.

3. II. zastępcy.

1. Stefan Jęskowski, kupiec, Rawicz.
2. Kazimierz Rżóska, dzierż., Gołaszyn p. Bojanowo.
3. Zbigniew Śmiechowski, kupiec, Rawicz i jedna lista wyborcza dla pracobiorców, zawierająca następujące proponowane osoby:

1. Mężowie zaufania.

1. Zentkowski Tadeusz, dyrektor, Miejska Górka.
2. Ostauski Edmund, ksiązk., Rawicz ul. Zielona 459.
3. Frelichowski Mieczysław, zmianowy, Miej. Górka.

2. I. zastępcy.

1. Durczewski Franciszek, dyrektor, Dłoń.
2. Werwiński Stanisław, destylator, Rawicz, Rynek.
3. Nalepa Wawrzyniec, urzęd. gosp., Łaszczyn p. R.

3. II. zastępcy.

1. Pawletta Augustyn, kasj., Sielec Stary, p. Jutrosin.
2. Marpert Karól, ksiązkowy Miejska Górka.
3. Briese Robert, ksiązkowy, Miejska Górka.

Osoby powyższe przepisowo wyznaczone uważa się po myśli § 16 regulaminu wyborczego jako wybrane według kolejności wyżej podanych list.

Rawicz, dnia 21 października 1926 r.

STAROSTA

(—) Stelmachowski

L. dz. 14608|26-12

404. Zarząd gminy Janowo.

Zatwierdziłem w gminie Janowo wybór:

1. Stanisława Kubiaka na sołtysa.
2. Jana Zyto na I. ławnika.
3. Jana Kowalewskiego na II. ławnika.
4. Jana Dybę na zast. ławnika.

Rawicz, dnia 16 października 1926 r.

STAROSTA

(—) Stelmachowski.

L. dz. 7078|26

405. Zastępca przełożonego obsz. dworskiego Mała-Górka.

Odwołuję niniejszem zatwierdzenie p. Ignacego Cichego z Małej-Górki na zastępcę przełożonego obszaru dworskiego Mała-Górka ogłoszone w nr. 25 Oređownika Urzędowego i zatwierdzam w jego miejsce p. Eryka Żyniewicza, burmistrza z Miejskiej-Górki zastępcą przełożonego obsz. dwor. Małej-Górki.

Rawicz, dnia 15 października 1926 r.

STAROSTA

Stelmachowski

L. dz. 7344|26.

406. Zastępca przełożonego obszaru dworskiego Roszkówko i Rozstępniewo.

Unieważniam niniejszem zatwierdzenie p. Alfonsa Cygańskiego z Roszkówka na zastępcę przełożonego obszaru dworskiego tejże majątności, ogłoszonym w nr. 40 Oređownika Urzędowego z dnia 14. X. 26. poz. 388.

W miejsce jego zatwierdziłem p. Jana Filipowskiego, rządce majątności Roszkówko na zastępcę przełożonego obsz. dwor. Roszkówko i Rozstępniewo.

Rawicz, dnia 20 października 1926 r.

STAROSTA

L. dz. 8186|26. (—) Stelmachowski

407. Ogólne wskazówki dotyczące zakładania i pielęgnowania sadów.

Ze względu na ogólne zainteresowanie się sadownictwem podaję opis najważniejszych prac w sadownictwie. Wybór miejsca pod mający założyć się sad, należy poddać starannej uwadze, aby należycie odpowiadał różnym rodzajom drzew i ich wymaganiom. W każdym razie warto i należy też poświęcić drzewom jak najlepszą glebę. Owoc ma bowiem wielką przyszłość ekonomiczną, a przy należytej pielęgnacji dać może większy dochód aniżeli inne produkta rolnicze.

Przeznaczając grunt pod drzewa owocowe, przedewszystkiem uwzględnić należy zasady kardynalne:

Jabłonie wymagają gleby średnio-ciężkiej, żyznej, umiarkowanie wilgotnej i przepuszczalnej, nie znoszą stałej wilgoci lub wody zaskórnej.

Grusze najlepiej odpowiada stanowisko osłonięte, ciepłe, ziemia nieco lżejsza, ale dobra żyzna i głęboko uprawna. Grusze zapuszczają bowiem głęboko korzenie, dla tego muszą znaleźć pożywienie w głębszych warstwach ziemi.

Śliwy udają się prawie na każdym gruncie rosną bardzo dobrze nawet na wilgotnych ziemiach, na których grusze już by się nie udały. Do obsadzania grobli, brzegów strumieni itp. nadają się szczególnie śliwy.

Czereśnie bardzo dobrze rosną i rodzą na gruncie choćby jałowym, lecz musi być wapienny, nie z niskim położen., wiśnie wymag. nieco lepszej gleby.

Morele i brzoskwinie sadzimy zazwyczaj pod murami i parkanami z wystawą południowo-wschodnią lub południowo-zachodnią. Morele sadzone jak inne drzewa na wolnej przestrzeni dają dobre rezultaty, lecz tylko wyjątkowo w okolicach ciepłych i korzystnie położonych jak np. zaleszczyk.

Znając te wymagania drzew, łatwo jest przy zakładaniu sadu zorientować się w ich doborze i w ich rozmieszczeniu. Jeżeli ma się bardzo dobrą, głęboką przepuszczalną ziemię, to w takiej ziemi można sadzić dowolnie wszystkie gatunki drzew owocowych. Jeżeli w danym miejscu gleba jest rozmaita, to należy posadzić w najlepszej ziemi grusze, w mniej dobrej jabłonie, w wilgotnym położeniu śliwy, a na górzystym, czereśnie. Kto ma tylko grunt wilgotny o płytkiej warstwie urodzajnej, nie może się silić na sadzenie grusze, bo nie przyniosłyby mu pożytku. W takim wypadku należy się zadowolić jabłonią lub nawet śliwami. Wybór odmian należy zastosować do wytkniętego sobie zgóry celu. Jeżeli to ma być sad do własnego użytku, to można według własnego upodobania wybrać dowolną ilość i jakość odmian, jeżeli jednak sad ma mieć cel handlowy, to ilość odmian należy ograniczyć tylko do kilku najpokupniejszych, bo mając owoc jednolity w większych ilościach, łatwiej i lepiej można go spieniężyć. Z małymi zapasami można liczyć tylko na sprzedaż miejscową. Znaczenie tej zasady i u nas zostało już tu i owdzie zrozumiane i w stosunkach za inicjatywą wielkich właścicieli, powstałe sady, mają tylko 4—6 odmian, które i okoliczni właściciele starają się u siebie zasadzić. Taki system należałoby wszędzie naśladować, a cel zostanie osiągnięty.

Najlepszą porą do sadzenia drzew jest jesień (od połowy października) a mianowicie czas, kiedy drzewa zaczynają tracić liście aż do zamarnięcia ziemi i wiosną od chwili rozmrażenia ziemi aż do czasu kiedy drzewka zaczynają się rozwijać i rosnąć. Jesienne sadzenie jest korzystniejsze w ziemiach lżejszych, suchszych, wiosenne zaś w cięższych, wilgotnych.

Drzewa sadzi się w proste regularne rzędy w odstępach:

jabłonie i grusze	co 8 do 10 metrów
czereśnie	„ 10 „ 12 „
śliwy i wiśnie	„ 5 „ 8 „
orzechy włoskie	„ 12 „ 15 „

Normy te, zwłaszcza w dobrych ziemiach, w których drzewa rosną silnie, należy koniecznie przestrzegać, gdyż drzewa sadzone gęściej zrastałyby się później gałęziami swoich koron, i tamowałyby swobodny dostęp powietrza i światła tych niezbędnych czynników do wytworzenia pięknych owoców. Zakładając sad

na stokach wzgórz, można odległości nieco zmniejszyć odpowiednio do pochyłości położenia, tu bowiem, nie zachodzi taka wielka obawa zrosnięcia się koron.

Sady zakłada się zazwyczaj albo jednolite t. j. złożone ze samych jabłoni, samych grusze, samych śliw lub czereśni, albo sady mieszane sadząc między jabłonią lub gruszą, śliwy lub wiśnie. W takim jednakowoż razie należy główne drzewa t. j. jabłonie lub grusze sadzić jeszcze rzadziej t. j. najmniej w odległości 15 mtr. Grusze i jabłonie rosną powolniej i dopiero w późniejszym wieku zaczynają rodzić, prawdziwie obficie i przynoszą największy dochód, to też nim one do tego stanu dojdą, posadzone między nimi śliwy i wiśnie, które wcześniej rodzą, dadzą już należyty dochód, a starzejące się i zamierające mogą być w miarę potrzeby usunięte, aby nie przeszkadzały dalszemu rozwojowi jabłoni i grusze.

Sadzenie drzew.

Na kilka tygodni przed sadzeniem drzew należy wytyczyć miejsca pod drzewa i następnie wykopać w dobrej ziemi doły o 60 cm. głębokości i szerokości zaś w gorszej ziemi znacznie większe, o trzucając wierzchnią ziemi osobno i spodnią, jako gorszą, także osobno. Kilka dni po wykopaniu dołów należy je zasypać, ażeby ziemia miała czas się uleżeć i osiąść. Przy zasypywaniu dołu należy uważać, ażeby ziemia lepsza t. j. ziemia wydobyta z górnej części dołu, przyszła na spód, ziemia zaś gorsza, z dolnej części dołu, przyszła na wierzch. Naturalnie, że lepszą ziemię należy odpowied. doprawić i to przez dowiez. do każdego dołu jednej lub dwóch taczek lepszej ziemi, kompostu lub przegniętego nawozu, i znieszać z ziemią przed wrzuceniem jej do dołu, aby korzenie drzewka nie dotykały bezpośrednio nawozu. Zdrowe korzenie drzew skraca się tylko cokolwiek, zaś nadłamane korzenie lub chore przycina się aż do miejsca zdrowego. Cięcie korzeni wykonąć należy ostrym nożem i tak, aby cięcie zwrócone było do ziemi t. j. aby patrząc z góry na korzenie drzewka, cięcia nie można było widzieć.

Równocześnie przyciąć gałązki korony mniej więcej o jedną trzecią część ich długości. Główną środkową gałąź skraca się tylko trochę. Teraz macza się korzenie w przygotowanej papce z ziemi i z krowieńca. Tak przygotowane drzewko ustawia jedna osoba w dole przy paliku w ten sposób, ażeby szyjka korzeniowa znajdowała się na równi z powierzchnią ziemi i przytrzymuje je, ażeby przez sypanie ziemi nie zostało wposzczone głębiej. Druga osoba rozmieszcza w dole korzenie i obsypuje je ziemią w ten sposób, ażeby drobna, pożywna ziemia dostała się między korzenie, grubszą ziemię zaś zużywa się do zasypiania reszty dołu. Ziemię pomiędzy korzeniami należy starannie rękoma obtłaczać, ażeby nie pozostały wolne miejsca, a drzewko, aby po ułożeniu się ziemi, nie opadło za głęboko. Zaznaczam, że lepiej drzewko posadzić trochę za płytko, niż za głęboko bo po posadzeniu, ziemia jeszcze trochę opadnie, przez co drzewko przyjdzie do normalnej pozycji. Posadzone drzewka przywiązuje się lekko wikliną lub sznurem kokosowym do pala, który nie powinien być za wysoki, aby nie wchodził pomiędzy gałązki korony. Mniej więcej dwa tygodnie po posadzeniu drzewka, kiedy ziemia już należycie się uleżała, przywiązuje się drzewko na dobre do pali.

Wskazanem jest w pierwszych kilku latach hodować w sadzie jarzynę lub rośliny, gdyż przez uprawę tą przynosi się korzyść także pośrednio i drzewkom. Ziemię uprawiać można plugiem, ostrożność należy jednakowoż zachować, aby drzewek nie uszkodzić. Co roku należy korony drzew w odpowiedni sposób przycinać, wycinając krzyżujące się gałązki.

W późniejszym zwłaszcza wieku należy przerządzać korony drzew.

Jak każda roślina, tak i drzewka owocowe, ażeby wydawały corocznie dużo doborowego owocu, potrzebują ciągłej starannej opieki, przede wszystkim zaś nawożenia. Jak wiemy, każda roślina potrzebuje dla swego rozwoju: fosfor, azot, potas i wapno, które odpowiednio dostarczone ziemi, przyczyniają się do doskonałego zdrzewienia tkanek a więc do zwięzłości drzewa, odporności przeciw chorobom i mrozom i oddziałuje na tworzenie się pączków i na owocowanie, a wreszcie na silny i zdrowy wzrost. Najprostszym sposobem zasilania drzew, jest wyszcielanie jesienią ziemi około drzew nawozem, który wiosną należy przykopać, jeszcze lepsze jest podlewanie wiosną krowianką a w zimie nawozami kłocznymi rozpuszczonymi w wodzie. Celem zasilania drzew nawozem płynnym np. gnojówką, najpraktyczniej jest powiercić naokoło drzew w metrowych odstępach dziury, do których nalewa się gnojówkę. W ostatnich czasach zastosowuje się zasilanie drzew nawozami sztucznymi i przekonano się, że jak w rolnictwie, tak i w sadownictwie, wywiera zasilanie nawozami sztucznymi niezwykle dodatni skutek. Używając w odpowiedni sposób nawozów sztucznych, można mieć co roku obfite owocowanie. Jeżeli drzewa słabo rosną, liście mają wygląd żółtawy, jakby chorobliwy, jest to znakiem, że drzewa cierpią na brak pożywienia w ziemi. W takim razie należy na 1 mórg sadu około 300 kg. mączki Thomasa, 150 kg. siarczanu potasu i około 30 kg. siarczanu amonu albo 150 kg. saletry chilijskiej.

Jeżeli chodzi o stosunek zasilania pojedynczych drzew, to trzymać się można reguły, że silne drzewo potrzebuje około 2,5 do 3 kg. mączki Thomasa, trzy czwarte do 1 kg. siarczanu potasu, 600 do 750 gr. saletry albo siarczanu amonu. Jeżeli drzewo silnie rośnie, a słabo lub wcale nie owocuje, to należy dać drzewu tylko 2—3 kg. żużli Thomasa na rok, dopóki nie nastąpi równowaga między wzrostem drzewa a owocowaniem.

Bardzo ważną czynnością w sadzie jest coroczne czyszczenie czyli skrobanie i bielienie starych pni drzew, celem niszczenia różnych drzewu szkodliwych owadów, które mają swe siedlisko zazwyczaj w szczelinach starej odstającej kory. Do takiego czyszczenia i skrobania kory drzew doskonale nadają się w sierp zaokrąglone skrobacze. Wszelkie gniazda owadów i gąsienic, kiedykolwiek i gdziekolwiek one się pojawiają, należy starannie obcinać i palić. Obcinanie takich gniazd gąsienic najlepiej uskutecznić specjalnymi nożycami, nasadzonemi na drążek tak, aby móc dosięgnąć gałązki.

W tępieniu owadów powinna panować obywatelska solidarność, na nic się bowiem zda, jeżeli jedni choćby najstaranniej niszczyli szkodniki, a inni obywateli tego nie wypełnią. Owady bowiem mnożą się silnie i niesłychanie szybko przenoszą się na inne miejsca. Nie od rzeczy będzie przypominać właścicielom sadów usługę, jaką w tępieniu owadów oddaje nam ptactwo. Na tych pomocników należałoby zwrócić większą uwagę, rozmieszczając w sadach sztuczne gniazda, gdzieby im dać można zimną pożywienie.

Podane wskazówki, zamknięte w tak szczupłych ramach, wiem, że nie są dostateczne, to też polecam gorąco dla właścicieli sadów lub tych, którzy zamierzaliby założyć sobie sad, niektóre dzieło ogrodnicze, traktujące dział sadownictwa bardzo obszernie jak np:

1. Wojciechowski: „O pielęgnowaniu i zakładaniu sadów“,
2. Jankowski: „Sad przy chacie wiejskiej“,

3. Brzeziński: „Sadzenie drzew owocowych wraz z opisem ważniejszych odmian“,
4. Kubaszewski: „Sad jako źródło dochodu czyli praktyczne sadownictwo“.

R a w i c z, dnia 11 października 1926 r.

PRZEWODNICZĄCY WYDZIAŁU POWIATOWEGO

(—) Stelmachowski
Starosta.

L. dz. 8187|26 W. P. _____

408. Szkarłatyna

Szkarłatyna w rodzinie Jana Walkowiaka w Rozstepniowie i Michała Kusztelaka w Konarach wygaśa. Miejska Górka, dnia 19 października 1926.

KOMISARZ OBWODOWY

409. Zasiłek dla bezrobotnych.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej Rozporządzeniem z dnia 14. X. rb. przedłużyło okres zasiłkowy na terenie powiatu rawickiego do 17 tygodni dla tych bezrobotnych robotników, którzy wyczerpali lub wyczerpią 13 tygodniowy okres zasiłkowy do dnia 31 października rb. włącznie.

Przewodniczący

Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia

(—) Andruszewicz

Powyższe obwieszczenie Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Ostrowie podaje do wiadomości.

R a w i c z, dnia 25 października 1926 r.

STAROSTA

(—) Stelmachowski

Ldz. 15913|26-4.

410. Czerwonka

Czerwonka u robotnika sezonowego Antoniego Kantka w Roszkówku, wygaśa.

Miejska Górka, dnia 25 października 1926.

KOMISARZ OBWODOWY

411. Zbiórka publiczna w dniu 1 i 2 XI. b. r. Cześć! Poległym Bohaterom Cześć! O D E Z W A

R o d a c y! Ucichły surmy bojowe, huk armat i grzechot karabinów maszynowych, a w zgiełku bitewnym na pobojowiskach zrodziły się szeregi samot. mogli bohaterów, poleg. za wolność i zjedn. naszej ojczyzny. Mogiły te, częstokroć zapadłe i zapomniane, gdzieś daleko w gęstwinie leśnej, lub na ugorze, oczekują zajęcia się niemi przez społeczeństwo, aby prochy bohaterów w nich spoczywające znalazły pełne uszanowanie współczesnych, dla których wywalczyli Ojczyznę wolną i niepodległą. —

Celem przysporzenia funduszków na stałe pielęgnowanie i uporządkowanie tych mogił, oraz utrzymanie cmentarzy wojennych na terenie Województwa Poznańskiego urządza Polskie Towarzystwo Opieki nad Grobami Bohaterów w Poznaniu, za zezwoleniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w dn. 1-go i 2-go listopada r. b. ogólną zbiórkę publiczną na całym obszarze Województwa Poznańskiego.

R o d a c y! Niechaj w dniach tych nikt nie poskąpi swej ofiary, na cel tak piękny, szlachetny i wzniosły. Niechaj społeczeństwo raz jeszcze zadoku-

mentuje, że pamięć o poległych bohaterach naszych jest każdemu drogą. —

Niechaj zapomniane mogiły bojowników za świętą sprawę ożywią się kwieciem i zielenią.

Rodacy! Spłaćmy choć w części dług wdzięczności, jaki winniśmy naszym bohaterom. Nie szczędźmy zatem grosza, bo dusze z mogił samotnych do nas wołają:

„Byliśmy tymi, czem wy jesteście, —
Będziecie tymi, czem my jesteśmy,
A mogiły wasze będą takie,
Jakie i nam żeście usypali.“ —

Polskie Tow. Opieki nad grobami Bohaterów
Zarząd Wojewódzki w Poznaniu.

Wojewoda Bniński, Ks. Kanonik Ruciński, Starosta
krajowy Begale, Ks. Dziekan Wilkans, Radca Za-
krzewski, Radca Trampler, Redaktor Powidzki,
Referent Danecki.

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

Rawicz, dnia 25 października 1926 r.

PRZEWODNICZĄCY KOŁA POW. P. T. Ó. n. G. B.
STAROSTA
(—) Stelmachowski.